

RAADSVOORSTEL

13R.00400

Aan:
Gemeente Woerden

13R.00400

Indiener:

Datum: 19 november 2013

Portefeuillehouder(s): V.J.H. Molkenboer, Y Koster, M.J. Schreurs

Portefeuille(s): Veiligheid, volksgezondheid en ruimtelijke ordening (vergunningen)

Contactpersoon: M.J. Goossens

Tel.nr.: 8683

E-mailadres: goossens.m@woerden.nl

Onderwerp: Wijziging APV in verband met paracommerciële verordening

---

De raad besluit:

Aan de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) de paragraaf 8A Bijzondere bepalingen over horecabedrijven als bedoeld in de Drank- en Horecawet toe te voegen (zie bijlage).

Inleiding:

Per 1 januari 2013 is de nieuwe Drank- en Horecawet (DHW) van kracht. In deze wet worden zaken geregeld rondom het verstrekken van alcohol in Nederland. Met de nieuwe DHW is het volgende veranderd ten opzichte van vóór 1 januari 2013:

- het bezit van alcohol onder jongeren in de openbare ruimte is per 1 januari 2013 strafbaar;
- de burgemeester heeft per 1 januari 2013 naast de vergunningverlenende bevoegdheid ook de bevoegdheid toezicht te houden op de naleving van de DHW en sancties op te leggen;
- de gemeenteraad heeft de bevoegdheid t.a.v. het opstellen van een paracommerciële verordening dan wel aanpassing van de APV, die regels stelt aan de verkoop en het schenken van alcohol;
- de regels t.a.v. vergunningverlening zijn zo eenvoudig mogelijk opgesteld om daarmee de administratieve lasten voor vergunninghouders en gemeenten te verminderen.

De nieuwe wet houdt ook in dat er taken op het gebied van drank en horeca overgeheveld zijn van Rijk naar gemeente. Het algemeen doel hiervan is:

- het alcoholgebruik onder jongeren terugdringen;
- alcoholgerelateerde verstoring van de openbare orde aanpakken;
- bijdragen aan het verminderen van de administratieve lasten voor ondernemers en gemeenten.

Paracommerciële verordening

De nieuwe DHW verplicht gemeenten om een paracommerciële verordening vast te stellen. In de paracommerciële verordening kan de gemeenteraad aan sommige aspecten van alcoholvertrekken een eigen invulling geven. Dit raadsvoorstel bevat een voorstel voor de paracommerciële verordening (ookwel paragraaf 8A van de APV) voor de gemeente Woerden. Dit voorstel is tot stand gekomen door middel van een interactief proces met betrokkenen. Zo is het college in april in gesprek gegaan met vertegenwoordigers van sportverenigingen, de horeca, supermarkten,

slijterijen, belangenverenigingen en de politie. Een vergelijkbare avond is gehouden met de gemeenteraad in juni, waarin aan de raad is gevraagd hoe zij aankijken tegen verantwoord schenken, beleid in de vorm van de paracommerciële verordening en toezicht en handhaving. De uitkomsten uit deze twee avonden vindt u in bijlage 13i.04600.

Toezicht en handhaving

In dit voorstel wordt ook kort ingegaan op de inzet van toezichthouders en buitengewoon opsporingsambtenaren. Op dit moment wordt er in regionaal verband hard gewerkt aan een Preventie- en handavingsplan nieuwe Drank- en Horecawet, waar de gemeente Nieuwegein trekker van is. Dit zal in juni 2014 aan de gemeenteraad worden aangeboden. Tot deze tijd is er natuurlijk wel sprake van toezicht en handhaving. De DHW en de paracommerciële verordening geven hiervoor voldoende handvatten.

Bevoegdheid:

De gemeenteraad heeft vanuit de DHW een verordenende bevoegdheid voor het opstellen van een paracommerciële verordening door middel van het wijzigen van artikel 8a van de APV.

Beoogd effect:

1. *De paracommerciële verordening draagt bij aan het terugdringen van het schadelijk alcoholgebruik onder jongeren.*

Het actieprogramma Nuchter Verstand heeft tot doel het tegengaan en voorkomen van alcohol- en drugsgebruik door jongeren in de leeftijd van 10-18 jaar. Het programma is met name gericht op bewustwording van de omgeving van jongeren. De instrumenten op het gebied van toezicht- en handhaving en strafbaarstelling die de nieuwe DHW biedt maakt dat er effectiever opgetreden kan worden in het tegengaan van schadelijk alcoholgebruik onder jongeren. De gemeente heeft zelf de toezicht- en handhaving in de hand en is daarmee o.a. verantwoordelijk voor de toezicht- en handhaving van leeftijds grenzencontroles.

2. *De regelgeving ten aanzien van paracommerciële bedrijven en het regionale sanctiebeleid dragen bij aan het terugdringen van alcoholgerelateerde overlast en verstoring van de openbare orde.*

Jongeren onder de 18 jaar zijn vanaf 1 januari 2014 strafbaar als zij alcoholhoudende drank in bezit hebben of consumeren in de openbare ruimte. Hoewel niet officieel geregistreerd blijkt 40% van de geweldincidenten op vrijdagavond, zaterdagnacht en zondagnacht plaats te vinden en veelal is er sprake van drankgebruik en drankmisbruik. Dit geldt ook bij huiselijk geweld, jeugdoverlast en overige overlast in de woonomgeving. De gemeente heeft nu de bevoegdheid om hierin handhavend op te treden. Het handavings- en sanctiebeleid stellen de gemeente in staat adequaat en doeltreffend op te treden zodat alcoholgerelateerde overlast en verstoring van de openbare orde wordt tegengegaan. Een voorbeeld hiervan is de mogelijkheid om 'three strikes out' in te voeren. Een ondernemer die binnen 12 maanden drie keer de regel overtreedt door jongeren alcohol te verkopen kan door middel van bestuursdwang het recht op verkoop van alcohol tijdelijk ontnomen worden. De gemeente krijgt de mogelijkheid een team van BOA's in te zetten die specifiek handhaven op de drank & horecawet.

3. *Het overhevelen van taken richting de gemeente rondom Drank en Horeca draagt bij aan het terugdringen van administratieve lasten voor bedrijven.*

Gemeenten hadden ook onder de oude wet een vergunningverlenende taak. In de nieuwe DHW zijn de regels eenvoudiger. De vergunning staat op naam van de ondernemer en beschrijft inrichtingsgebonden eisen. In een aanhangsel staan de personalia van de leidinggevenden. De meldplicht voor een nieuwe leidinggevende gebeurt in het vervolg met een landelijk formulier in plaats van het aanvragen van een nieuwe vergunning en er komt in de toekomst een landelijk digitaal systeem van personen met een SVH-diploma sociale Hygiëne. Dit beperkt voor zowel de ondernemers als de gemeente de administratieve lasten.

4. *Aanpassing van de APV met regels voor paracommerciële horeca voorkomt oneerlijke concurrentie en biedt mogelijkheden om verstrekking van alcohol aan jongeren tegen te gaan.*

De gemeente is verplicht verordenend op te treden om drankverstrekking binnen de paracommercie te reguleren. Een paracommerciële instelling is "een rechtspersoon niet zijnde een naamloze

---

vennootschap of besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, die zich naast activiteiten van recreatieve, sportieve, sociaal culturele, educatieve, levensbeschouwelijke of godsdienstige aard richt op de exploitatie in eigen beheer van een horecabedrijf ". Landelijk onderzoek laat zien dat verstrekking van alcohol door (sport)verenigingen en andere soorten paracommerciële instellingen zorgen baart. Dit is een risico voor burgers vanuit het perspectief van volksgezondheid en veiligheid. De commerciële horeca ervaart concurrentie van de paracommercie.

5. *De verordende regelgeving beperkt de schenktijden, bijeenkomsten van paracommerciële rechtspersonen, geeft de mogelijkheid happy hours en prijsacties te beperken en beperkt de verkoop van sterk alcoholische dranken.*

Bij het invullen van de regelgeving is het verbod op verkoop van drank aan jongeren onder de 18 vanwege gezondheidsrisico's een belangrijk speerpunt. Ondanks het verbod drank te verstrekken aan jongeren onder de wettelijke leeftijdsgrens van 18 jaar, zoals is vastgelegd in de Drank- en Horecawet, blijkt alcohol in ruime mate beschikbaar voor jonge mensen. Als we thuisbezorgkanalen buiten beschouwing laten dan leven sportkantines het slechtst de leeftijdsgrenzen na, gevolgd door horeca, cafetaria's, supermarkten en slijterijen. Door de paracommerciële regelgeving kan hierin lokaal doeltreffend opgetreden worden. De burgemeester beoogt dan ook om middels deze regelgeving paracommerciële horeca extra te wijzen op hun eigen verantwoordelijkheid in het verantwoord aanbieden van alcohol aan jongeren onder de 18.

Argumenten:

De paracommerciële regelgeving wordt opgenomen in de APV zoals het VNG-model voorschrijft. Door middel van een wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) worden in Afdeling 8A: Bijzondere bepalingen over Horecabedrijven als bedoeld in de Drank- en Horecawet de artikelen 2:34a, b, c, d ingevoegd. Hoewel de APV voor het overgrote deel uit autonome bepalingen bestaat is er voor gekozen om de medebewindsbepalingen daarin op te nemen omdat dit vanuit praktisch oogpunt een logische stap is. Immers, de APV regelt al aanverwante zaken zoals de exploitatievergunning, sluitingstijden e.d. Het VNG-model biedt regelgevende kwaliteit, is degelijk en regelt alleen dat wat nodig is.

De keuzeverordening van de VNG vindt u in bijlage 13i.04600.

Zoals eerder aangegeven zijn er interactieve informatieavonden geweest met de alcoholverstrekkers en de gemeenteraad. Enkele belangrijke punten die naar voren kwamen tijdens de avond met de alcoholverstrekkers;

- Het is belangrijk dat de paracommerciële verordening bijdraagt aan alcoholmatiging
- Zorg voor zo min mogelijk regels.
- Zorg dat de regels transparant zijn en voor iedereen gelden.
- Voorkom oneerlijke concurrentie voor de reguliere horeca.

Ook uit de avond met de raadsleden kwamen vergelijkbare punten naar voren waarbij ook het punt handhaving is besproken. Tijdens deze avond is gesproken over 200 uur extra boa inzet in de avond uren (controleren in horeca en paracommerciële horeca op het bezit van alcohol en de verkoop aan minderjarigen, tevens de inzet van mysterieshoppers in supermarkten en slijterijen). Dit komt bovenop de werkzaamheden van onze toezichthouder die op dit moment al door de gemeente wordt ingezet voor de controle op de drank- en horecaverunningen.

Een concept paracommerciële verordening is voorgelegd aan de alcoholverstrekkers, waarop zij hebben gereageerd. Deze reacties hebben geleid tot een aanscherping van het voorstel voor de paracommerciële verordening. Welke input van alcoholverstrekkers invloed heeft gehad, wordt bij de betreffende artikelen vermeld.

Keuze mogelijkheden binnen de paracommerciële verordening

U als raad heeft de mogelijkheid om door middel van de paracommerciële verordening regels te stellen met betrekking tot:

1. Openingstijden voor de paracommerciële horeca.
2. Het aantal maal dat een kantine kan worden verhuurd voor zaken die niet worden uitgeoefend in verband met de statutaire doelen van de rechtspersoon.
3. Het schenken van sterke drank.
4. Het beperken van stunt acties met alcoholische producten.

De volgende invulling van de paracommerciële verordening wordt voorgesteld aan de gemeenteraad:

Afdeling 8A Bijzondere bepalingen over horecabedrijven als bedoeld in de Drank- en Horecawet

Artikel 2:34a Begripsbepaling

In deze afdeling wordt verstaan onder:

- alcoholhoudende drank,
- horecabedrijf,
- horecalocaliteit,
- inrichting,
- paracommerciële rechtspersoon,
- sterke drank,
- slijtersbedrijf en
- zwak-alcoholhoudende drank,

dat wat daaronder wordt verstaan in de Drank- en Horecawet.

Toelichting keuze:

Deze begripsbepalingen zijn in zijn geheel overgenomen.

Artikel 2:34b Regulering paracommerciële rechtspersonen

1. Een paracommercieel rechtspersoon kan alcoholhoudende drank uitsluitend verstrekken bij een activiteit die wordt uitgeoefend in verband met de statutaire doelen van de rechtspersoon en binnen de volgende tijden:

- a. *Maandag tot en met donderdag vanaf 17.00 uur tot 23.00 uur*
- b. *Vrijdag vanaf 16.00 uur tot 00:30 uur*
- c. *Zaterdag en zondag vanaf 13.00 uur tot 00:30 uur*

2. Een paracommercieel rechtspersoon kan alcoholhoudende drank verstrekken tijdens per jaar ten hoogste 5 bijeenkomsten die niet worden uitgeoefend in verband met de statutaire doelen van de rechtspersoon. Dit kunnen uitsluitend bijeenkomsten zijn die:

- a. van persoonlijke aard zijn;
- b. gericht zijn op personen die niet rechtstreeks bij de activiteiten van de desbetreffende rechtspersoon betrokken zijn.

3. Een paracommercieel rechtspersoon doet uiterlijk 14 dagen voor een bijeenkomst als bedoeld in het eerste lid, onder b, hiervan melding aan de burgemeester.

Toelichting keuze:

De keuzeverordening van de VNG biedt de keuze tussen 1) vaste tijdstippen voor sluiting of 2) sluiting 1 uur na laatste activiteit'.

De alcoholvertrekkers in paracommerciële instellingen hebben aangegeven de voorkeur te genieten voor één vaste sluitingstijd die voor iedereen hetzelfde is.

Dit artikel zorgt ervoor dat de paracommerciële instellingen vroeger sluiten dan de meeste reguliere horeca.

Tevens is gekozen voor maximaal 5 bijeenkomsten die niet worden uitgeoefend in verband met de statutaire doelen van de rechtspersoon. Dit maximale aantal is mede tot stand gekomen door input van de Koninklijke Horeca Nederland. Zij wezen onder andere op het punt van oneerlijke concurrentie.

Artikel 2:34c Beperkingen voor horecabedrijven

1. Het is verboden bedrijfsmatig of anders dan om niet, sterke drank te verstrekken in inrichtingen van de volgende aard:

1. Een horecalocaliteit van een paracommerciële rechtspersoon;
2. Een snackbar.

2. De burgemeester kan in het belang van de handhaving van de openbare orde, de veiligheid, de zedelijkheid of de volksgezondheid aan een vergunning als bedoeld in artikel 3 van de Drank en Horecawet voorschriften verbinden en de vergunning beperken tot het verstrekken van zwak-alcoholhoudende drank.

Toelichting keuze:

In het kader van het alcoholmatigingsbeleid is er gekozen om sterke drank niet te laten schenken in paracommerciële instellingen en snackbars.

Artikel 2:34d (in de keuze verordening van de VNG art. 2.34f) Verbod happy hours horecabedrijven en prijsacties detailhandel en slijtersbedrijven

1. Ter bescherming van de volksgezondheid en in het belang van de openbare orde is het verboden bedrijfsmatig of anders dan om niet alcoholhoudende dranken te verstrekken voor gebruik ter plaatse tegen een prijs die voor een periode van 24 uur of korter lager is dan 60% van de prijs die in de desbetreffende horecalokaliteit of op het desbetreffende terras gewoonlijk wordt gevraagd.
2. Ter bescherming van de volksgezondheid en in het belang van de openbare orde is het verboden bedrijfsmatig of anders dan om niet alcoholhoudende dranken aan te bieden voor gebruik elders dan ter plaatse tegen een prijs die voor een periode van één week of korter lager is dan 60% van de prijs die in het betreffende verkooppunt gewoonlijk wordt gevraagd.

Toelichting keuze:

In het kader van het alcoholmatigingsbeleid en het voorkomen van '2 halen 1 betalen acties' is er gekozen voor een percentage van 60%.

Artikelen uit de keuzeverordening die niet zijn opgenomen

Artikel 2:34d en 2:34e uit de keuzeverordening van de VNG (zie bijlage) zijn niet opgenomen in het kader deregulering. Het college ziet voor beide artikelen geen meerwaarde om ze op te nemen in de APV.

Artikel 2.34d betreft het koppelen van toegang aan leeftijd. Via convenanten en goede afspraken van de horeca onderling is het deurgebeleid en leeftijdsgrenzen in Woerden al geregeld.

Artikel 2.34e betreft het tijdelijk verbieden (voor een periode van bijvoorbeeld 24 uur) van de verkoop van zwak alcoholische drank door supermarkten en slijterijen tijdens grootschalige evenementen. Dit in het kader van de openbare orde. Dit artikel wordt vaak ingezet rondom voetbalwedstrijden.

De gemeente Woerden kent dergelijke evenementen niet en daarom is in het kader van de deregulering er voor gekozen om dit artikel niet op te nemen.

Argumentatie toezicht in handhaving

In de inleiding is gesproken over de inzet van toezichthouders en buitengewoon opsporingsambtenaren. Hieronder treft u de argumentatie met betrekking tot deze inzet.

1. *Toezicht- en handhaving is door de nieuwe DHW een wettelijke gemeentelijke taak geworden.* De burgemeester is in de nieuwe DHW verantwoordelijk voor het toezicht op de naleving van de wet. Voorheen lag dit bij de Voedsel en Waren Autoriteit. De reden voor decentralisatie is om het toezicht zo dicht mogelijk bij de lokale situatie te organiseren. Op deze manier kan de keten van beleid, vergunningverlening, toezicht en handhaving beter sluitend gemaakt worden en kan beter ingezet worden op alcoholmatiging en terugdringen van alcoholgerelateerde overlast in de openbare ruimte. Als de regels van de DHW, de gemeentelijke verordening of voorschriften uit vergunningen niet worden nageleefd kan de gemeente handhavend optreden door te waarschuwen voor mogelijke sancties en uiteindelijk sancties op te leggen. De sanctiestrategie heeft het karakter van uitvoeringsbeleid. Het handhavingsbeleid en de sanctiestrategie wordt separaat aan u voorgelegd. Het handhavingsbeleid en de sanctiestrategie worden regionaal vorm gegeven en worden in het voorjaar 2014 aan u voorgelegd.

2. *Voor adequate toezicht- en handhaving is een team van DHW BOA's nodig.* De gemeente Woerden beschikt over een toezichthouder APV die de vergunningen controleert en zorgt dat de alcoholverstrekkers over de juiste vergunningen beschikken. Daarnaast is er nog de taak van het handhaven bij supermarkten, slijterijen door middel van mysteryshopping. En tevens in de avonduren van de paracommerciële regelgeving en de drank en horecawet, zaken als schenken aan minderjarigen, sluitingstijden, en prijsacties. Om lokaal te kunnen toezien en handhaven zijn Boa's nodig die opgeleid zijn in handhaving van de DHW. Op het moment van dit schrijven zijn er op regionaal niveau verre gaande gesprekken met de gemeente Utrecht die hebben aangeboden dat hun boa's o.a. in het gebied van de gemeente Woerden het toezicht en de handhaving in de avonduren. Voorgesteld wordt om op jaarbasis zo'n 200 uur extra toezicht in te zetten deze inzet is in de avond uren (controleren in horeca en

---

paracommerciële horeca op het bezit van alcohol en de verkoop aan minderjarigen, tevens de inzet van mysterieshoppers in supermarkten en slijterijen). Dit komt bovenop de werkzaamheden van onze toezichthouder die op dit moment al door de gemeente wordt ingezet voor 400 uur voor de controle op de drank en horeca vergunningen, terassen, reclame en APV. De voedsel en waren autoriteit zette 50 uur per jaar handhaving in Woerden in.

Kanttelingen:

N.v.t

Financiën:

- Voor de wettelijke toezicht- en handhavingstaken uit de DHW die naar de gemeente toe zijn gekomen is in de begrotingsraad van 2013 budget beschikbaar gesteld om 200 uur extra toezicht voor de avonduren in te zetten.
-

Uitvoering:

Na vaststelling van de wijziging in de APV zal in het eerste kwartaal van 2014 in regionaal verband de handhavingstrategie en de inzet van boa's worden georganiseerd.

Communicatie:

n.v.t.

Samenhang met eerdere besluitvorming:

Actieprogramma Nuchter Verstand Rijn en Venen 2011-2019 (zie bijlage 4).

Bijlagen:

1. Concept raadsbesluit wijziging APV in verband met paracommerciële horeca (13R.00402)
  2. Keuzeverordening VNG voor paracommerciële verordening (13i.04600)
  3. RIB verslavingsbeleid: Actieprogramma Nuchter Verstand Rijn en Venen 2011-2019 (11.019559 d.d. 08-11-2011)
-

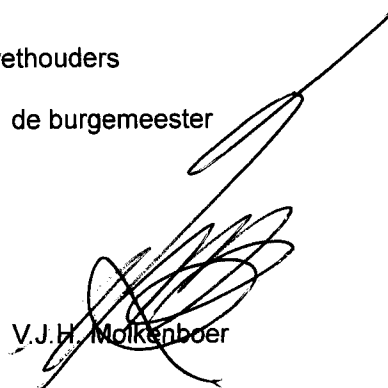
De indiener: college van burgemeester en wethouders

de secretaris

dr. G.W. Goedmakers CMC

de burgemeester

V.J.H. Molkenboer

RAADSBESLUIT

13R.00402

Agendapunt:

Onderwerp: Wijziging APV in verband met paracommerciële horeca

---

De raad van de gemeente Woerden;

gelezen het voorstel d.d. 19 november 2013 van:

- burgemeester en wethouders

gelet op het bepaalde in de Gemeentewet;

en de Drank- en Horecawet

b e s l u i t:

I. Aan de Algemene Plaatselijke Verordening Woerden 2011 toe te voegen:

Afdeling 8A Bijzondere bepalingen over horecabedrijven als bedoeld in de Drank- en Horecawet

Artikel 2:34a Begripsbepaling

In deze afdeling wordt verstaan onder:

- alcoholhoudende drank,
- horecabedrijf,
- horecalocaliteit,
- inrichting,
- paracommerciële rechtspersoon,
- sterke drank,
- slijtersbedrijf en
- zwak-alcoholhoudende drank,

dat wat daaronder wordt verstaan in de Drank- en Horecawet.

Artikel 2:34b Regulering paracommerciële rechtspersonen

1. Een paracommercieel rechtspersoon kan alcoholhoudende drank uitsluitend verstrekken bij een activiteit die wordt uitgeoefend in verband met de statutaire doelen van de rechtspersoon en binnen de volgende tijden:

- a. *Maandag tot en met donderdag vanaf 17.00 uur tot 23.00 uur*
- b. *Vrijdag vanaf 16.00 uur tot 00:30 uur*
- c. *Zaterdag en zondag vanaf 13.00 uur tot 00:30 uur*

2. Een paracommercieel rechtspersoon kan alcoholhoudende drank verstrekken tijdens per jaar ten hoogste 5 bijeenkomsten die niet worden uitgeoefend in verband met de statutaire doelen van de rechtspersoon. Dit kunnen uitsluitend bijeenkomsten zijn die:

- a. van persoonlijke aard zijn;

- b. gericht zijn op personen die niet rechtstreeks bij de activiteiten van de desbetreffende rechtspersoon betrokken zijn.
3. Een paracommercieel rechtspersoon doet uiterlijk 14 dagen voor een bijeenkomst als bedoeld in het eerste lid, onder b, hiervan melding aan de burgemeester.

Artikel 2:34c Beperkingen voor horecabedrijven

1. Het is verboden bedrijfsmatig of anders dan om niet, sterke drank te verstrekken in inrichtingen van de volgende aard:

1. Een horecalokaliteit van een paracommerciële rechtspersoon;
  2. Een snackbar.
2. De burgemeester kan in het belang van de handhaving van de openbare orde, de veiligheid, de zedelijkheid of de volksgezondheid aan een vergunning als bedoeld in artikel 3 van de Drank en Horecawet voorschriften verbinden en de vergunning beperken tot het verstrekken van zwak-alcoholhoudende drank.

Artikel 2:34d Verbod happy hours horecabedrijven en prijsacties detailhandel en slijtersbedrijven

1. Ter bescherming van de volksgezondheid en in het belang van de openbare orde is het verboden bedrijfsmatig of anders dan om niet alcoholhoudende dranken te verstrekken voor gebruik ter plaatse tegen een prijs die voor een periode van 24 uur of korter lager is dan 60% van de prijs die in de desbetreffende horecalokaliteit of op het desbetreffende terras gewoonlijk wordt gevraagd.
2. Ter bescherming van de volksgezondheid en in het belang van de openbare orde is het verboden bedrijfsmatig of anders dan om niet alcoholhoudende dranken aan te bieden voor gebruik elders dan ter plaatse tegen een prijs die voor een periode van één week of korter lager is dan 60% van de prijs die in het betreffende verkooppunt gewoonlijk wordt gevraagd.

- II. Dit besluit treedt in werking de dag na bekendmaking.
- III. Dit besluit bekend te maken op de gebruikelijke wijze.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Woerden in zijn
openbare vergadering, gehouden op 18 december 2013

De griffier

De voorzitter

E.M. Geldorp

V.J.H. Molkenboer

De lege paracommerciële verordening die de beleidsvrijheid van de gemeenteraad weergeeft zoals aangeleverd door de VNG

Keuzeverordening artikel 2:34a Begripsbepaling

In deze afdeling wordt verstaan onder:

- alcoholhoudende drank,
- horecabedrijf,
- horecalocaliteit,
- inrichting,
- paracommerciële rechtspersoon,
- sterke drank,
- slijtersbedrijf en
- zwak-alcoholhoudende drank,

dat wat daaronder wordt verstaan in de Drank- en Horecawet.

Keuzeverordening artikel 2:34b Regulering paracommerciële rechtspersonen

Optie 1:

1. Een paracommercieel rechtspersoon kan alcoholhoudende drank uitsluitend verstrekken op:
  - a. maandag tot en met vrijdag vanaf [tijdstip] tot [tijdstip];
  - b. zaterdag vanaf [tijdstip] tot [tijdstip]; of
  - c. zondag vanaf [tijdstip] tot [tijdstip].
2. Een paracommercieel rechtspersoon kan alcoholhoudende drank verstrekken tijdens per jaar ten hoogste:
  - a. [aantal] bijeenkomsten van persoonlijke aard;
  - b. [aantal] bijeenkomsten die gericht zijn op personen welke niet of niet rechtstreeks bij de activiteiten van de desbetreffende rechtspersoon betrokken zijn.
3. Een paracommercieel rechtspersoon doet uiterlijk [tijdspanne] voor een bijeenkomst als bedoeld in het eerste lid, onder b, hiervan melding aan de burgemeester.

Optie 2:

1. Een paracommercieel rechtspersoon dat zich [voornamelijk] richt op het organiseren van activiteiten waarbij het faciliteren van sociale interactie een voorname rol speelt [, zoals *studentenverenigingen, studentensportverenigingen en dorpshuizen,*] kan alcoholhoudende drank uitsluitend verstrekken op:
  - a. maandag tot en met vrijdag vanaf [tijdstip] tot [tijdstip];
  - b. zaterdag vanaf [tijdstip] tot [tijdstip]; of
  - c. zondag vanaf [tijdstip] tot [tijdstip].
2. Overige paracommerciële rechtspersonen kunnen [onverminderd [artikel waarin sluitingstijden zijn geregeld]] alcoholhoudende drank uitsluitend verstrekken vanaf [aantal uren] voor de aanvang en tot uiterlijk [aantal uren] na afloop van een activiteit die wordt uitgeoefend in verband met de statutaire doelen van de rechtspersoon.
3. Een paracommercieel rechtspersoon kan tijdens bijeenkomsten van persoonlijke aard en bijeenkomsten die gericht zijn op personen welke niet of niet rechtstreeks bij de activiteiten van de desbetreffende rechtspersoon betrokken zijn, in afwijking van het eerste en tweede lid, alcoholhoudende drank uitsluitend verstrekken met inachtneming van het volgende:
  - a. de drank wordt verstrekt op:
    1. maandag tot en met vrijdag vanaf [tijdstip] tot [tijdstip];
    2. zaterdag vanaf [tijdstip] tot [tijdstip]; of
    3. zondag vanaf [tijdstip] tot [tijdstip];
  - b. er wordt geen drank verstrekt als dit zou leiden tot oneerlijke mededinging.

Keuzeverordening artikel 2:34c Beperkingen voor horecabedrijven en slijtersbedrijven

1. Het is verboden bedrijfsmatig of anders dan om niet [sterke **OF** alcoholhoudende] drank te verstrekken in inrichtingen:

a. die liggen in de volgende gebieden:

1° [...];

2° [...];

b. van de volgende aard:

1° [...];

2° [...];

c. gedurende de volgende tijdsruimten:

1° van [...] tot en met [...];

2° van [...] tot en met [...].

2. De burgemeester kan aan een vergunning als bedoeld in artikel 3 van de Drank- en Horecawet voorschriften verbinden en de vergunning beperken tot het verstrekken van zwak-alcoholhoudende drank.

Keuzeverordening artikel 2:34d Koppeling toegang aan leeftijden

Optie 1:

1. Het is verboden personen jonger dan [leeftijd (max. 21 jaar)] toe te laten in een horecalokaliteit en op een terras:

a. op zondag tot en met donderdag na [tijdstip];

b. op vrijdag en zaterdag na [tijdstip].

2. De vaststelling van de leeftijd geschiedt op de in artikel 20, vierde lid, van de Drank- en Horecawet bepaalde wijze.

Optie 2:

1. Het is verboden personen jonger dan [leeftijd (max. 21 jaar)] toe te laten in een horecalokaliteit en op een terras dat een ontheffing heeft van de sluitingstijden als bedoeld in [artikel van de APV waar dit geregeld is, in de Model-APV gaat het om 2:29, derde lid].

2. De vaststelling van de leeftijd geschiedt op de in artikel 20, vierde lid, van de Drank- en Horecawet bepaalde wijze.

Optie 3:

1. Het is verboden personen jonger dan [leeftijd (max. 21 jaar)] toe te laten in een horecalokaliteit en op een terras dat is gelegen in een van de volgende gebieden:

a. [...];

b. [...].

2. De vaststelling van de leeftijd geschiedt op de in artikel 20, vierde lid, van de Drank- en Horecawet bepaalde wijze.

Optie 4:

1. Het is verboden personen jonger dan [leeftijd (max. 21 jaar)] toe te laten in een horecalokaliteit en op een terras waar [omschrijving plaatsvinden bepaalde activiteit].

2. De vaststelling van de leeftijd geschiedt op de in artikel 20, vierde lid, van de Drank- en Horecawet bepaalde wijze.

Keuzeverordening artikel 2:34e Beperkingen voor andere detailhandel dan slijtersbedrijven

Het is verboden bedrijfsmatig of anders dan om niet zwak-alcoholhoudende drank te verstrekken vanuit de winkels, warenhuizen en andere locaties en ruimten als bedoeld in [artikel 18, tweede lid, **EN/OF** artikel 19, tweede lid, onder a,] van de Drank- en Horecawet:

a. gedurende de volgende tijdsruimten:

1° van [...] tot en met [...];

2° van [...] tot en met [...];

b. in de volgende gebieden:

1° [...];

2° [...].

Artikel 2:34f Verbod happy hours horecabedrijven en prijsacties detailhandel en slijtersbedrijven

1. Ter bescherming van de volksgezondheid en in het belang van de openbare orde is het verboden bedrijfsmatig of anders dan om niet alcoholhoudende dranken te verstrekken voor gebruik ter plaatse tegen een prijs die voor een periode van 24 uur of korter lager is dan 60% van de prijs die in de desbetreffende horecalokaliiteit of op het desbetreffende terras gewoonlijk wordt gevraagd.

2. Ter bescherming van de volksgezondheid en in het belang van de openbare orde is het verboden bedrijfsmatig of anders dan om niet alcoholhoudende dranken aan te bieden voor gebruik elders dan ter plaatse tegen een prijs die voor een periode van één week of korter lager is dan 60% van de prijs die in het betreffende verkooppunt gewoonlijk wordt gevraagd.

Van: college van burgemeester en wethouders
Datum: 8 november 2011
Portefeuillehouder(s): L. Ypma
Portefeuille(s): Volksgezondheid
Contactpersoon: Alide de Leeuw
Tel.nr.: 428431 **E-mailadres:** leeuw.a@woerden.nl

Gemeente Woerden 11.019559

Registratiedatum: 15/11/2011
Behandelend afdeling: Griffier
Afgehandeld door/op:

Onderwerp:

Verslavingsbeleid: actieprogramma Nuchter Verstand Rijn en Venen

---

Kennisnemen van:

Bijgaand actieprogramma Nuchter Verstand van de gemeenten in Rijn en Venen: Woerden, Stichtse Vecht, De Ronde Venen, Montfoort en Oudewater; ontwikkeld met en opgesteld door de GGD Midden Nederland.

Inleiding:

In maart 2011 zijn de wethouders vanuit de vijf deelnemende gemeenten De Ronde Venen, Stichtse Vecht, Woerden, Montfoort en Oudewater akkoord gegaan met het formuleren van een gezamenlijke aanpak op de thema's alcohol en drugs. De afgelopen tijd is door de beleidsadviseurs volksgezondheid en veiligheid van de vijf gemeenten en de GGD gewerkt aan een actieprogramma Nuchter Verstand Rijn en Venen. Hierin wordt een samenhangend pakket van maatregelen en activiteiten voorgesteld om het probleem alcohol en drugs onder jongeren aan te pakken. Deze activiteitenlijst is mede tot stand gekomen op basis van onderzoek naar vergelijkbare actuele projecten in Nederland. De veiligheidsgerelateerde activiteiten komen ook terug in de uitvoeringsprogramma's van het integraal veiligheidsplan 2012-2014.

Kernboodschap:

Nog steeds drinken jongeren te vroeg, te vaak en te veel alcohol. Uit de jeugdmonitor van GGD Midden-Nederland (Schoolkracht) blijkt dat 45% van de 12 tot 19 jarigen in het district Rijn en Venen alcohol gebruikt. Van de jongeren tot 16 jaar drinkt 33% alcohol, van deze jongeren doet meer dan de helft aan 'bingedrinken' (onder 'bingedrinken' wordt verstaan: minimaal één keer per maand 5 of meer glazen alcohol in een korte tijd drinken). Van de 12 tot 19 jarigen in het district Rijn en Venen heeft 14% ooit hasj of wiet gebruikt. De schadelijke effecten zijn groot, zowel voor de jongeren als voor de maatschappij. Veel jongeren en ouders zijn zich nog niet voldoende bewust van de risico's en de gevolgen van genotmiddelengebruik op jonge leeftijd.

Dit actieplan is gericht op het tegengaan en voorkomen van alcohol- en drugsgebruik van jongeren in de leeftijd van 10 tot 18 jaar. Met de focus op het zo lang mogelijk uitstellen van alcohol- en drugsgebruik.

De aanpak blijkt het meest succesvol als die zich richt op de **omgeving**; dat is dan ook een belangrijke pijler voor dit actieplan: terugbrengen van beschikbaarheid van alcohol en drugs, betrekken van ouders/opvoeders.

Datum: 8 november 2011

Doelstellingen van het actieplan zijn:

- ouders en jongeren zijn zich bewust van de risico's en gevolgen van alcohol- en drugsgebruik
- correcte naleving en handhaving van de wettelijke leeftijdsgrenzen m.b.t. de verkoop van alcohol
- bestrijden en tegengaan van alcohol- en drugsgebruik in de openbare ruimte
- voorkomen van openbare orde problematiek, gerelateerd aan alcohol- en drugsgebruik.

Gekozen is voor interventies die in het land effectief zijn gebleken. Aangesloten is bij de ervaring van het alcohol en drugsbeleid in De Ronde Venen (Nuchter Verstand).

De aanpak is integraal zowel op regionaal niveau als binnen de gemeente (jeugdbeleid, gezondheidsbeleid, veiligheidsbeleid, sportbeleid, toezicht en handhaving). Integraal alcohol- en drugsbeleid levert zowel gezondheidswinst, veiligheidswinst en economische winst op.

De aanpak sluit aan bij de vernieuwde Drank en Horecawet van 2012. Dan wordt een belangrijke taak en verantwoordelijkheid bij gemeenten neergelegd. Dat biedt kans om beschikbaarheid van alcohol te beperken. De naleving en handhaving is een uitdaging voor de gemeenten in de regio. Door correcte naleving en handhaving kan het alcoholgebruik onder jongeren onder 16 jaar terug gedrongen worden.

Om bovengenoemde redenen hebben wij besloten om aan te sluiten bij dit regionale project.

Vervolg:

De projectleiding van Nuchter Verstand is belegd bij de GGD die deze taak uitvoert binnen de basistaak.

Binnen de gemeente is de afdeling Samenleving (gezondheid) het eerste aanspreekpunt voor het beleid en de activiteiten.

Jaarlijks wordt door de regionale projectgroep een jaarplan en een voortgangsrapportage opgesteld.

Door de jaarlijkse evaluatie kan het plan zo nodig bijgesteld worden op basis van ervaring en op basis van nieuwe ontwikkelingen en inzichten, zowel landelijk als regionaal/lokaal.

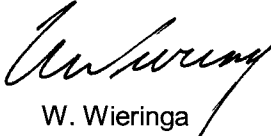

Bijlagen:

Actieprogramma Nuchter Verstand Rijn en Venen 2011-2019

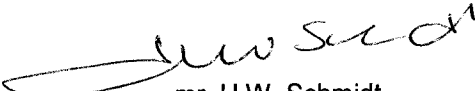

De secretaris

W. Wieringa

De burgemeester

mr. H.W. Schmidt

STAD WAAR HET GROENE HART KLOPT

Gemeente
De Ronde Venen

Gemeente Oudewater

gemeente MONTFOORT

GENTRUM
Maliebaan

Actieprogramma

Nuchter Verstand Rijn en Venen

2011-2019

september 2011

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	3
1.1	Doelstellingen project Nuchter Verstand.....	3
1.2	(Eind)doelgroep.....	3
2.	Effectief alcohol- en drugsbeleid.....	3
2.1	Pijlers van effectief alcohol- en drugsbeleid.....	4
2.2	Onderbouwing keuze maatregelen en activiteiten.....	4
2.3	Onderzoek en evaluatie.....	5
3.	Maatregelen en Activiteiten.....	6
3.1	Pijler 1: Inrichting van de omgeving.....	6
3.2	Pijler 2: Regelgeving en handhaving.....	7
3.3	Pijler 3: Voorlichting en Educatie.....	9
3.4	Pijler 4 en 5: Signalering, advies en ondersteuning.....	10
4.	Communicatie.....	11
5.	Financiering.....	11
6.	Bijlage: Toelichting maatregelen en activiteiten.....	13
6.1	Toelichting Pijler 1: Inrichting van de omgeving.....	13
6.2	Toelichting Pijler 2: Regelgeving en handhaving.....	14
6.3	Toelichting pijler 3: Voorlichting en Educatie.....	15
6.4	Toelichting Pijler 4 en 5: Signalering, advies en ondersteuning.....	17
6.5	Effectiviteit van maatregelen.....	17
6.6	Inventarisatie huidige activiteiten.....	18
7.	Jaarplan 2011.....	19

1. Inleiding

Dit actieprogramma maakt onderdeel uit van de startnotitie¹. De volgende partners zijn bij het samenstellen van dit actieprogramma (actief) betrokken:

- Gemeenten (beleidsterrein Volksgezondheid, Jeugd, Openbare orde en Veiligheid)
- Centrum Mallebaan
- CJG
- GGD Midden-Nederland

Daarnaast zijn nog een aantal belangrijke sleutelfiguren geïnterviewd om input te krijgen voor het actieprogramma. Deze sleutelfiguren vertegenwoordigen politie, onderwijs, sport (Sportservice Midden-Nederland) en organisaties die preventieactiviteiten uitvoeren.

1.1 Doelstellingen project Nuchter Verstand Rijn en Venen

De gemeente De Ronde Venen voert al een aantal jaren het project Nuchter Verstand uit. De gemeenten binnen het district Rijn en Venen hebben er voor gekozen om deze naam te behouden voor de districtaanpak.

Het hoofddoel van het project is:

Het tegengaan en voorkomen van alcohol- en drugsgebruik van jongeren in de leeftijd van 10 tot 18 jaar.

Waarbij de focus zal liggen op het zo lang mogelijk uitstellen van alcohol- en drugsgebruik.

De doelstellingen zijn:

- Ouders en jongeren zijn zich bewust van de risico's en gevolgen van alcohol- en drugsgebruik.
- Correcte naleving en handhaving van de wettelijke leeftijdsgrenzen met betrekking tot de verkoop van alcohol.
- Bestrijden en tegengaan van alcohol- en drugsgebruik in de openbare ruimte.
- Voorkomen van openbare orde problematiek, gerelateerd aan alcohol- en drugsgebruik.

1.2 (Eind)doelgroep

Uit onderzoek en uit de praktijk is gebleken dat een effectieve aanpak van alcohol en drugs onder jongeren vooral gericht moet zijn op de *omgeving van de jongeren*². De uiteindelijke einddoelgroep zijn jongeren in de leeftijd van 10-18 jaar woonachtig in de gemeenten De Ronde Venen, Stichtse Vecht, Woerden, Montfoort en Oudewater. De ouders/opvoeders worden als belangrijkste ingang gezien richting jongeren. De benadering van de ouders/opvoeders gebeurt in eerste instantie via de schoolsituatie. Daarnaast zijn andere doelgroepen ook van belang zoals docenten, jongerenwerkers, sportverenigingen, CJG-medewerkers, maatschappelijk werkers, bedrijfsleven (supermarkten) en horeca. We richten ons met een beperkt aantal activiteiten op de jongeren zelf.

Gemeente	Totaal 10-18 jarigen
Montfoort	1717
Oudewater	1238
De Ronde Venen	5336
Stichtse Vecht	7073
Woerden	5881
Totaal	21245

CBS, 2011

¹ Startnotitie districtaanpak Rijn en Venen: Tegengaan en voorkomen van alcohol- en drugsgebruik onder jongeren in de gemeenten Stichtse Vecht, De Ronde Venen, Montfoort, Oudewater en Woerden (april, 2011).

² Babor, T., et al. (2003, 2010), Holder (1999), Anderson, P., Baumerg, B (2006).
September, 2011

2. Effectief alcohol- en drugsbeleid

2.1 Pijlers van effectief alcohol- en drugsbeleid

Voor effectief beleid is integraal beleid nodig. Bij het ontwikkelen van beleid zal rekening gehouden moeten worden met meerdere factoren die het alcohol- en drugsgebruik beïnvloeden: maatschappelijke normen, persoonlijke motivatie, beschikbaarheid van alcohol en drugs en toezicht. Veel factoren zijn niet direct vanuit gezondheidsbeleid te beïnvloeden, maar andere gemeentelijke beleidsterreinen zijn hier ook voor nodig zoals openbare orde en veiligheid, onderwijs, jeugdbeleid, horecabeleid, toerisme, sportbeleid en reclamebeleid. Ook de afdelingen die gaan over vergunningen en handhaving/toezicht spelen een belangrijke rol.

Daarnaast is het van belang om de samenwerking tussen partijen op lokaal niveau te stimuleren. Bij de vertaling van alle doelstellingen naar een concreet actieprogramma wordt een mix van samenhangende interventies voorgesteld.

Om een goede mix te kunnen samenstellen worden de pijlers van een integrale aanpak in de handreiking Gezonde Gemeente (Centrum voor Gezond Leven, RIVM) gebruikt. De pijlers helpen ook eventuele hiaten in het huidige aanbod in kaart te brengen:

1. Inrichting van de omgeving
2. Regelgeving en Handhaving
3. Voorlichting en Educatie
4. Signalering, advies en ondersteuning

2.2 Onderbouwing keuze maatregelen en activiteiten

Er is inmiddels veel bekend over welke maatregelen en activiteiten effectief kunnen zijn in het kader van alcohol- en drugsbeleid. Uit onderzoek blijkt dat vooral maatregelen en activiteiten die gericht zijn op de omgeving van de jongeren het meest effectief zijn³. Binnen dit actieprogramma is daarom vooral gekozen om in te zetten op de omgeving van de jongeren. Voorlichting alleen gericht op jongeren is minder effectief gebleken. Voorlichting is alleen effectief als jongeren en ouders worden betrokken (Koning, et al. 2009). Op basis van voorlichting alleen mag geen gedragsverandering bij jongeren worden verwacht, voorlichting heeft voornamelijk een ondersteunende functie.

Voorlichting wordt daarom alleen ingezet als onderdeel van een integrale aanpak en hoort dus binnen een breder pakket van maatregelen. In de landelijke nota gezondheidsbeleid 2011 'Gezondheid dichtbij' wordt het aanleren van bepaalde basisvaardigheden als noodzakelijk benoemd. Naast het bevorderen van een gezonde leefstijl van de jeugd, vroege signalering van risico's en inzet op **weerbaarheid** om verleidingen uit het dagelijks leven te weerstaan, vindt het kabinet dat het stellen van grenzen en het bewust stimuleren van een gezonde basis bij de jeugd gerechtvaardigd is. De voorgestelde maatregelen en activiteiten in dit actieprogramma sluiten hierbij aan.

Binnen dit actieprogramma worden maatregelen en activiteiten voorgesteld waarbij de nadruk ligt op het *beperken van de beschikbaarheid* van alcohol en drugs. De gemeenten willen gezamenlijk alcohol en drugs minder toegankelijk maken. De voorgestelde maatregelen en activiteiten ondersteunen deze beperking van de beschikbaarheid.

Een goed handhavingsbeleid, en hierover communiceren, zorgt ervoor dat de subjectieve pakkans (inschatting van een jongere om 'betrap't te worden) toeneemt. De subjectieve pakkans is medebepalend voor het uiteindelijke nalevingsgedrag.

Bij de keuze voor preventieprogramma's is de Interventiedatabase van het CGL (Centrum voor Gezond Leven, RIVM) als uitgangspunt genomen. Binnen deze districtaanpak wordt zoveel mogelijk gekozen voor veelbelovende en effectieve interventies. Hierdoor wordt het uiteindelijke effect van deze aanpak op de lange termijn geborgd.

³ Babor et al., 2003, 2010; Foxcroft, 2006; Jones et al., 2007
September, 2011

Aanbevolen interventies:

- Leefstijl (programma voor opbouwend sociaal gedrag, weerbaarheid en positieve betrokkenheid van kinderen en jongeren)
- De Gezonde School en Genotmiddelen (Trimbos-instituut)
- Preventie Alcoholgebruik Scholieren (PAS-interventie)
- Homeparty (Trimbos-instituut)

Zie bijlage 6.5 (p. 17) voor een uitgebreider overzicht van effectieve maatregelen.

2.3 Onderzoek en evaluatie

Bij het ontwikkelen van beleid staat voorop dat de maatregelen en activiteiten die worden ingezet meetbaar zijn. Het uiteindelijke doel wat wordt nagestreefd met dit actieprogramma is een afname van het gebruik en de problematiek (gerelateerd aan alcohol- en drugsgebruik) op de lange termijn.

Alcoholbeleid is gebouwd op verschillende interventies die gedurende een langere tijd worden uitgevoerd. Er zijn veel factoren die alcoholgebruik beïnvloeden. Daaronder vallen tradities en normen die zo sterk zijn ingebed in de cultuur dat veranderingen op dit gebied pas op langere termijn te verwachten zijn. Duurzaamheid is dan ook een belangrijke voorwaarde voor effectief alcoholbeleid.

Integraal alcohol- en drugsbeleid levert zowel gezondheidswinst, veiligheidswinst en economische winst op. Uit onderzoek blijkt dat de schadelijke gevolgen van alcohol- en drugsgebruik kunnen worden teruggedrongen en dat de opbrengsten van deze maatregelen zelfs groter kunnen zijn dan de kosten (Factsheet STAP, 'De maatschappelijke kosten en schade van alcoholgebruik, 2010).

Om de voortgang van het project te bewaken zal er worden gewerkt met **jaarplannen**. In deze jaarplannen zal nog specifiekere worden uitgewerkt welke maatregelen en activiteiten worden ingezet. De resultaten van de districtaanpak worden op deze manier meetbaar en inzichtelijk. Er zal regelmatig aandacht worden besteed aan (tussen)evaluatie. De jaarplannen kunnen indien nodig worden bijgesteld.

In 2011/2012 zal er een **kleinschalige 'nulmeting'** worden uitgevoerd om de beginsituatie goed in kaart te brengen. Afhankelijk van het beschikbare budget zal deze nulmeting uitgebreid worden met een nalevingsonderzoek en een enquête onder de ouders.

Er zal jaarlijks in het eerste kwartaal een voortgangsrapportage worden opgesteld over de uitvoering van dit actieprogramma.

De projectgroep⁴ zal 4 keer per jaar bijeenkomen, het doel is om de voortgang van de activiteiten en maatregelen te volgen en zal per keer een thema/speerpunt uit het actieprogramma behandelen.

Monitoring van de maatregelen en activiteiten vindt onder andere plaats via de gezondheidsonderzoeken van GGD Midden-Nederland. Daarnaast worden zoveel mogelijk landelijk en regionaal beschikbare onderzoeksresultaten meegenomen. De naamsbekendheid van het project zal ook in kaart worden gebracht.

⁴ De projectgroep bestaat uit: 5 beleidsmedewerkers van de gemeenten (rotatie vanuit verschillende beleidsterreinen), Centrum Maliebaan, GGD Midden-Nederland, vertegenwoordiging CJG. Per bijeenkomst kunnen er extra organisaties aanschuiven afhankelijk van het thema.

3. Maatregelen en Activiteiten

Hieronder volgt een beknopt overzicht van maatregelen en activiteiten per pijler. Een effectieve aanpak van alcohol en drugs gaat uit van 4 pijlers. In de bijlage worden de maatregelen en activiteiten verder toegelicht (6.1 t/m 6.4, p. 13).

Bij de maatregelen en activiteiten ligt de nadruk op de omgeving van de jongeren, dus bij elke pijler wordt vooral ingezet op de omgeving. Door in de omgeving van de jongeren de beschikbaarheid van alcohol en drugs te beperken wordt er gewerkt aan het hoofddoel om het alcohol- en drugsgebruik onder jongeren tegen te gaan en te voorkomen. Deze aanpak resulteert in 2019 in een afname van het alcohol- en drugsgebruik onder jongeren in de leeftijd van 10-18 jaar. De negatieve effecten van alcohol- en drugsgebruik op de samenleving worden hierdoor verminderd.

3.1 Pijler 1: Inrichting van de omgeving

Om effect te behalen op het gebied van alcohol- en drugspreventie is het noodzakelijk om de *omgeving van de jongeren* te beïnvloeden. De gemakkelijke beschikbaarheid van alcohol in de omgeving van de jongeren draagt bij aan het hoge alcoholgebruik onder jongeren. Het terugdringen van de beschikbaarheid van alcohol in de omgeving van jongeren staat centraal in een effectieve aanpak van het probleem. Dit geldt natuurlijk ook voor drugs. Door drugs minder toegankelijk te maken zal dit bijdragen aan het terugdringen van het drugsgebruik onder jongeren.

Subdoel	Er wordt gestreefd naar een alcohol- en drugsvrije omgeving voor jongeren onder de 18 jaar. Daarnaast wordt er gewerkt aan een veilig (m.b.t. alcohol en drugs) recreatiegebied voor jongeren tussen de 16 en 18 jaar.
Activiteit	<ul style="list-style-type: none"> - Reclamebeperkingen op gemeentelijke reclaimedragers; - Ouderbetrokkenheid stimuleren en verhogen (ouderraden scholen, thema dient vast onderwerp te worden bij informatie- en ouderavonden); - Scholen stimuleren om alcohol- en drugsvrij te worden; - Trainen van jongerenwerkers, barpersoneel; (Instructie Verantwoord Alcoholschenken en signalering) - Samenwerking met sportverenigingen stimuleren, o.a. bestuursreglement. - Duidelijke afspraken vastleggen met horeca, politie evt. vastleggen in convenant.
Resultaten	<p>2012:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Bepaalde reclamebeperkingen voor gemeentelijke reclaimedragers maken onderdeel uit van structureel beleid. ☐ Er is contact gelegd met de ouderraden van alle scholen in het district (12 scholen). ☐ Er is een inventarisatie onder scholen uitgevoerd naar het alcohol- en drugsbeleid. ☐ Er is in kaart gebracht welke intermediairs en barpersoneel (sportverenigingen) getraind willen worden. <p>2014:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ 50% (6 scholen) zijn alcoholvrij en schenken geen alcohol tijdens schoolfeesten. <p>2015:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ 100% (12 scholen) hebben structureel drugsbeleid en zijn drugsvrij. <p>2019:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Er is een duidelijke afname van het gebruik van alcohol door jongeren onder de 16 jaar. ☐ Er is een duidelijke afname van het gebruik van drugs door jongeren onder de 18 jaar.

3.2 Pijler 2: Regelgeving en handhaving

Gemeenten kunnen op grond van de Drank- en Horecawet en de Gemeentewet verordeningen opstellen die gebruikt kunnen worden bij de vormgeving van het lokaal alcohol- en drugsbeleid. Het effect van beleid wordt groter als de intensivering van handhaving gepaard gaat met extra communicatie over deze handhaving.

Subdoel	Correcte naleving en handhaving van de wettelijke leeftijdsgrenzen met betrekking tot de verkoop van alcohol.
Activiteit	<ul style="list-style-type: none"> - Toezichthouders inzetten, regelmatige controles, inventariseren mogelijkheden uitbreiden naar Lekstroom gemeenten; - Gemeentelijke vergunningvoorwaarden aanscherpen; - In gesprek met sportverenigingen over alcohol- en drugsbeleid; - In gesprek met horecaondernemers en winkeliers over het verscherpen van de handhaving; - Inzetten van handhavingscommunicatie;
Resultaten	<p>2012:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Er is een plan van aanpak opgesteld voor regelmatige controles door toezichthouders. Er wordt gekeken naar de mogelijkheid om samen te werken met de Lekstroom-gemeenten. ☐ Een plan voor structurele inzet handhavingscommunicatie ☐ Er is in kaart gebracht welke vergunning voorwaarden gezamenlijk kan worden opgenomen. <p>2014:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Met 100% van alle sportverenigingen is contact geweest over het genotmiddelenbeleid. <p>2019:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Er is een correcte naleving van de wettelijke leeftijdsgrens bij horeca, sportverenigingen en supermarkten. Het slagingspercentage is teruggebracht naar 50%. (75% slaagkans voor jongeren onder de 16 jaar, STAP 2011)

Subdoel	Bewustwording creëren bij jongeren onder de 18 jaar op het gebied van alcohol- en drugsgebruik.
Activiteit	<ul style="list-style-type: none"> - Er wordt gewerkt aan uniformiteit in de regelgeving binnen het district. Beschikbare juridische instrumenten worden geactualiseerd en afgestemd (Opiumwet, Gemeentewet, APV); - Er vindt een inventarisatie plaats van bepaalde probleemgebieden / plekken hangjongeren, problematiek in kaart brengen (onveilige plekken op straat worden ook in kaart gebracht); - Er wordt toezicht gehouden op de naleving van de zogenoemde AHOJ-G criteria door de coffeeshopexploitanten. - Er wordt in kaart gebracht welke overlastproblematiek er is in verschillende gemeenten (gerelateerd aan alcohol en drugs).
Resultaten	<p>2012:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Beschikbare regelgeving rondom drugsgebruik is geactualiseerd en afgestemd binnen het district. <p>2015:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Er wordt in alle gemeenten een afname gemeten van overlast door alcohol en drugs (melding incidenten overlast alcohol en drugs). <p>2019:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Er is een aantoonbare afname van alcohol- en drugsgebruik onder jongeren onder de 18 jaar (Jeugdgezondheidsmonitor GGDMN). ☐ Er wordt een afname van alcohol- en drugsgebruik onder jongeren onder de 16 jaar door sleutelfiguren geconstateerd.

Subdoel	Adequate afstemming van regelgeving en handhaving tussen de gemeenten en inwoners van de gemeenten
Activiteit	<ul style="list-style-type: none"> - Inbedding taken en bevoegdheden gewijzigde Drank- en Horecawet (per 1-1-12 / 1-6-12) binnen de diverse beleidsterreinen (evenementen, vergunningen en handhaving); - Voorbereiden wijze informeren inwoners, instellingen, horeca over de gewijzigde wetgeving op lokaal niveau; - Ontwikkelen lokaal handhavingsbeleid; - Ontwikkelen afspraken alcoholgebruik gemeentelijke evenementen; - Ontheffingen en subsidiebeleid updaten, actualiseren en afstemmen tussen gemeenten; - APV updaten en aanpassen; - Evenementenbeleid afstemmen en aanpassen met bepaalde voorwaarden, inrichting van het evenemententerrein is onderdeel van verlenen vergunning; - Inventarisatie vergunningen, updaten actualiseren en afstemmen tussen gemeenten.
Resultaten	<p>2012:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Er is een plan van aanpak voor het uitvoeren van het gemeentelijk toezicht. ☐ Randvoorwaarden voor gemeentelijk toezicht zijn op orde (vergunningen, subsidies, APV). ☐ Nieuwe maatregelen die de DHW te bieden heeft zijn onderzocht op haalbaarheid en worden toegepast. ☐ Er is een inventarisatie uitgevoerd naar het evenementenbeleid van alle deelnemende gemeenten. En er is in kaart gebracht welke voorwaarden/teksten worden overgenomen. Inrichting van het evenemententerrein wordt opgenomen in voorwaarden. <p>2012-2014: Sportkantinebeleid is geïnventariseerd en aangescherpt met aangepaste subsidie/vergunningvoorwaarden.</p> <p>2019</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Door verbeterd toezicht en uniform beleid is er een afname van alcoholverstrekking aan jongeren onder de 16 jaar. Het nalevingspercentage gaat omhoog naar 50% (30% nalevingspercentage, STAP 2011).

3.3 Pijler 3: Voorlichting en Educatie

Het gedrag van jongeren en de normen die daaraan ten grondslag liggen, zijn vaak moeilijk te veranderen. Alleen voorlichting is onvoldoende om aanvaardbaar⁵ alcoholgebruik te bereiken. Toch is het belangrijk om de risico's van alcohol- en drugsgebruik over te brengen op de verschillende doelgroepen en hen **vaardigheden** aan te reiken om tot een gedragsverandering te kunnen komen. Het is namelijk belangrijk om jongeren **weerbaar** te maken om risicovol genotmiddelengebruik te voorkomen. Met voorlichting en educatie creëren gemeenten draagvlak voor beleid.

Subdoel	Het vergroten van kennis over en bewustwording van de risico's van alcohol en drugsgebruik
Activiteit	<ul style="list-style-type: none"> - Het ontwikkelen van een programma van eisen voor een passend preventieprogramma voor het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs; - Publiekscampagne ouders en jongeren, aansluitend bij landelijke campagnes Trimbos-instituut; - Ouderbetrokkenheid verhogen en stimuleren door 'homeparty'; - Peersproject: Promoteam Nuchter Verstand; - Uitwerken van publiek-private samenwerking inzet van Happy Drinks in de horeca (en schoolfeesten, restaurants binnen scholen, ROC's); - Speciale activiteiten/ evenementen voor jongeren; - Het aanbieden van schriftelijk informatiemateriaal op locaties waar potentiële risicogroepen komen, zoals in CJG's en de eerste- en tweedelijns gezondheidszorg; - Vergroten van het aandeel weerbaarheid in de verschillende preventieprogramma's.
Resultaten	<p>2012:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Er is voor alle gemeenten één programma van eisen waaraan het preventieaanbod op het basisonderwijs en voortgezet onderwijs voldoet. <p>2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ 50% van de ouders/opvoeders (tot 16 jaar) staat achter de norm 'geen alcohol onder de 16 jaar.' <p>2015:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ 70% van de ouders/opvoeders (tot 16 jaar) staat achter de norm 'geen alcohol onder de 16 jaar.'

Subdoel	Het creëren van publiek en politiek draagvlak voor het thema alcohol en drugs
Activiteit	<ul style="list-style-type: none"> - Regelmatig aandacht voor dit onderwerp in de media middels persberichten e.d.; - Het terugkoppelen van inventarisaties en onderzoeken over de omvang en gevolgen van de problematiek; - Het ondersteunen van initiatieven van inwoners die bijdragen aan aandacht voor een bepaald probleem of een bepaalde aanpak; - Bekendheid geven aan de inhoud van lokale beleidsmaatregelen en de normen die daaraan ten grondslag liggen (gemeentepagina, debatavonden, themabijeenkomst); - Draagvlak creëren bij samenwerkingspartners, college, gemeenteraad door berichtgeving en presentaties.
Resultaten	<p>2012:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Diverse beleidsterreinen zijn actief betrokken bij de aanpak van alcohol en drugs. ☐ De districtaanpak Nuchter Verstand is bekend bij de lokale politiek.

⁵ Er wordt niet meer gesproken over verantwoord alcoholgebruik, maar **aanvaardbaar** alcoholgebruik. Er is namelijk geen veilige norm te communiceren over 'verantwoord' alcoholgebruik. Wereldgezondheidsraad (WHO) September, 2011

Subdoel	Er wordt een samenhangend preventieaanbod geboden door alle relevante organisaties.
Activiteit	<ul style="list-style-type: none"> - Aanbieders van preventieactiviteiten worden geïnformeerd en zoeken afstemming; - CJG wordt actief betrokken bij het bereiken van de doelgroep ouders, middels bestaande activiteiten wordt gezocht naar meer integraal aanbod; - Organisaties zijn goed op de hoogte van de doorverwijsmogelijkheden.
Resultaten	2012/2013 <ul style="list-style-type: none"> ☐ Alle relevante organisaties die aanbod hebben voor het thema alcohol en drugs zijn in kaart gebracht. ☐ Organisaties zijn op de hoogte van elkaars aanbod en er is een goede doorverwijzing mogelijk.

3.4 Pijler 4 en 5: Signalering, advies en ondersteuning

Bij deze pijler kan de gemeente verschillende rollen en taken vervullen:

- zorgen voor activiteiten die het mogelijk maken om mensen met een hoog risico op te sporen en de toeleiding naar effectieve interventies of zorg mogelijk maken (zodat het aantal jongeren met riskant genotmiddelengebruik afneemt);
- stimuleren dat er verbinding wordt gelegd met preventie-interventies in de eerste en tweede lijn;
- zorgen voor een basisaanbod op het gebied van vroegsignalering en kortdurende interventies.

Subdoel	Een goed functionerend netwerk van professionals die adequaat kunnen doelen en inzet.
Activiteit	<ul style="list-style-type: none"> - Netwerkbijeenkomsten organiseren voor professionals voor het thema alcohol en drugs; - Inventarisatie doorverwijsmogelijkheden; - Deskundigheidsbevordering intermediairs zoals docenten, jongerenwerkers (o.a. hulpverlening kinderen van verslaafde ouders); - Samenwerking ziekenhuizen; - Zorg Advies Teams (ZAT) optimaal benutten en voorzien van goede doorverwijsmogelijkheden; - Samenwerking CJG voor doorverwijzing en signalering.
Resultaten	2012/2013: <ul style="list-style-type: none"> ☐ Er is contact gelegd met ziekenhuizen in het district, inventarisatie mogelijkheden samenwerking bij signalering alcohol en drugs 10-18 jaar. ☐ Er is een goed functionerend netwerk binnen elke gemeente van het district. Door een netwerkanalyse zijn de partners eerst in beeld gebracht. ☐ Intermediairs en hulpverleners zijn op de hoogte van de verschillende doorverwijsmogelijkheden.

Subdoel	Advertente vroegsignalering van alcoholverslaving, drugsverslaving en ernstige gezondheidsproblemen bij jongeren van 18 jaar.
Activiteit	<ul style="list-style-type: none"> - In kaart brengen mogelijkheden hulpverlening aan probleemjongeren en hun ouders; - In kaart brengen en uitzoeken mogelijkheden basisaanbod vroegsignalering en kortdurende interventies.
Resultaten	2012/2013 <ul style="list-style-type: none"> ☐ Goede signalering van alcohol- en drugsgerelateerde problematiek bij jongeren. ☐ Ouders en jongeren zijn op de hoogte van de mogelijkheden rond hulpverlening. ☐ Er is een basisaanbod voor vroegsignalering en kortdurende interventies in te zetten door verschillende professionals

4. Communicatie

Voor het onderdeel communicatie wordt gebruik gemaakt van bestaande communicatieplannen binnen de verschillende gemeenten (o.a. Nuchter Verstand De Ronde Venen). Op basis van dit actieprogramma en na goedkeuring zullen bepaalde onderdelen worden aangepast. Er wordt gestreefd naar één aanspreekpunt voor communicatie binnen dit project (communicatieadviseur van één van de vijf gemeenten). Het is belangrijk om de inwoner en alle relevante partijen en organisaties goed te informeren over de maatregelen en activiteiten die de gemeente gaat nemen om het alcohol- en drugsprobleem aan te pakken. Communicatie vindt in ieder geval plaats via de lokale media en de website van de gemeente.

De projectwebsite: www.nuchter-verstand.nl (eigendom gemeente De Ronde Venen) zal gebruikt worden om activiteiten aan te kondigen en informatie te verstrekken over de districtaanpak.

Perswoordvoering zal plaatsvinden vanuit GGD Midden-Nederland. Dit zal worden afgestemd met de verschillende communicatieafdelingen binnen de vijf gemeenten. Bij specifieke lokale activiteiten zal de woordvoering gezamenlijk worden opgepakt.

5. Financiering

Gemeenten staan voor flinke bezuinigingen, de projectgroep heeft de opdracht gekregen om bij dit project uit te gaan van budgetneutraliteit. Afhankelijk van de gemaakte politieke keuzes kunnen de budgetten worden aangepast.

Er is een inventarisatie gemaakt van de huidige activiteiten die binnen de gemeenten worden gefinancierd (**zie bijlage 6.6**). Deze activiteiten worden voorlopig voortgezet, maar het kan onderdeel van deze districtaanpak zijn om de afspraken met de verschillende organisaties te wijzigen.

Voor de verdeling van de kosten van het project wordt het jongerenaantal aangehouden per gemeente (Montfoort: 1717, Oudewater: 1238, De Ronde Venen: 5336, Stichtse Vecht: 7073 en Woerden: 5881) dit resulteert in de volgende kostenverdeling:

Montfoort 8%
 Oudewater 6%
 De Ronde Venen 25%
 Stichtse Vecht 33%
 Woerden 28%

De voorgestelde activiteiten en beoogde resultaten zijn afgestemd op het huidig beschikbaar budget. Wanneer er toch extra budget vrijkomt kan het programma worden bijgesteld m.b.t. de activiteiten en resultaten.

Benodigd Budget	Trainingen, deskundigheidsbevordering (Centrum Maliebaan)	Eigen bijdrage voor scholen, sportverenigingen etc.
	Enquête onder ouders (onderdeel nulmeting)	± € 2500,- onderzoek GGD MN
	Nalevingsonderzoek leeftijdsgrenzen	± € 12.000 (Bureau Nuchter of uitvoering door STAP)
	Budget aanstelling extra toezichthouders	Nog onbekend
	Website nuchter-verstand.nl	Nog onbekend
	Publiekscampagne	± € 2000,- (materiaalkosten)
	Inzet happy drinks	Trimbos Financiering
Inzet peersproject	Financiering 2011 provincie Utr.	
Financiering preventieprogramma's onderwijs	Huidige budgetten	
Financiering homeparty (Centrum Maliebaan)	Nog onbekend	

* De projectleider wordt ingezet vanuit de basistaak van GGD Midden-Nederland.

6. Bijlage: Toelichting maatregelen en activiteiten

6.1 Toelichting Pijler 1: Inrichting van de omgeving

Reclamebeleid

Alcohol is in onze maatschappij alom aanwezig. Het beperken van reclame-uitingen en de beschikbaarheid van alcohol zijn belangrijke maatregelen om (schadelijk) gebruik te beperken. Daarbij kan de tweede pijler worden ingezet (regelgeving en handhaving): Gemeenten kunnen reclame-uitingen voor alcohol op gemeentelijke reclamedragers tegengaan. Verder kan de gemeente een verbod hebben op alcoholreclame als voorwaarde voor reclamedragers waarvoor de gemeente vergunning moet verlenen. Daarnaast kunnen gemeenten andere partijen, zoals sportverenigingen, stimuleren om dergelijke reclame-uitingen niet te voeren en bijvoorbeeld andere sponsors dan de alcoholbranche te benaderen.

Alcohol- en drugsvrije omgeving thuis

Uit onderzoek blijkt onder andere dat er een duidelijk verband bestaat tussen de regels die vader en de moeder ten aanzien van alcoholgebruik hanteren en het aantal glazen alcohol dat jongeren drinken: hoe meer regels ouders hanteren, hoe minder glazen alcohol jongeren drinken. Daarnaast blijkt er een verband te bestaan tussen de blootstelling van jongeren aan alcoholische drank thuis en het aantal glazen alcohol dat het kind drinkt; hoe meer een kind thuis wordt blootgesteld aan alcoholische drank, hoe meer glazen alcohol het kind drinkt.

Ouders kunnen een bepalende factor vormen in het drinkgedrag van jongeren. Goede informatie en advies over alcohol en opvoeding is hierom erg belangrijk.

Alcohol- en drugsvrije omgeving school

Onderwijs- en arbeidsorganisaties kunnen een beleid voeren om een alcohol- en drugsvrije omgeving te creëren. Enerzijds beperken ze daarmee de beschikbaarheid van alcohol, anderzijds geven ze daarmee uiting aan het streven om onderwijs- en arbeidsactiviteiten in een gezond klimaat uit te voeren, waarin alcoholgebruik en drugsgebruik niet vanzelfsprekend is. Vanuit de districtaanpak kunnen we dit stimuleren door in reguliere overleggen met het onderwijs afspraken vastleggen in de vorm van convenanten. Na het afsluiten van het convenant kan er een keurmerk alcoholvrij worden uitgedeeld aan scholen. Onderstaand keurmerk is door de gemeente Amersfoort ontworpen. Voor deze regio zal het keurmerk met de bijbehorende eisen worden aangepast.

Overzicht van scholen

1. Minkema College, locatie Steinhagenseweg (Woerden)
2. Praktijkschool (Woerden)
3. Minkema college, locatie Minkemalaan (Woerden)
4. Kalsbeek College (Woerden)
5. Veenlanden College (De Ronde Venen)
6. Wellant college (Montfoort)
7. Veenlanden College (De Ronde Venen)
8. Rientjes Mavo (Stichtse Vecht)
9. Niftarlake College (Stichtse Vecht)
10. Vechtcollege (Stichtse Vecht)
11. Broklede (Stichtse Vecht)

12. Broeckland college (Stichtse Vecht)

ROC's (onderdeel ROC Midden-Nederland) in het district

Alcohol- en drugsvrije omgeving vakantie en vrije tijd

Op basis van de Drank- en Horecawet zijn paracommerciële rechtspersonen, zoals sportverenigingen met een kantine in eigen beheer, verplicht om een bestuursreglement te hebben. Op basis van dit reglement worden onder meer schenktijden bepaald, die voor het publiek duidelijk moeten zijn. Daarmee wordt bijvoorbeeld voorkomen dat er wordt geschonken op uren dat er veel jeugd op de locatie aanwezig is (tijdens trainingen, wedstrijden of toernooien). Binnen deze districtaanpak worden de aanwezigheid en inhoud van bestuursreglementen getoetst.

Verder is het belangrijk om in samenwerking met het jongerenwerk goed te kijken of de activiteiten vanuit het jongerenwerk in een alcohol- en drugsvrije omgeving worden georganiseerd. In sommige gemeenten zijn er ook projecten bekend met campings en scouting. Verder is het belangrijk om het evenementenbeleid grondig te beoordelen.

6.2 Toelichting Pijler 2: Regelgeving en handhaving

APV-beleid inventarisatie

Naar voorbeeld van het regionale project 'Laat je niet flessen' wordt voorgesteld om een inventarisatie te doen naar de mogelijkheden en modelartikelen ten aanzien van lokaal beleid en regelgeving op het gebied van jongeren en alcohol.

Uitzoeken mogelijkheid Drank- en Horecaverordening

Een aparte Drank- en Horecaverordening bevat een verzameling van bepalingen in het kader van drank- en horecabeleid. De Drank- en Horecawet geeft de gemeente namelijk de mogelijkheid om nadere voorwaarden te stellen aan alcoholverstrekking. Dit moet geregeld worden in een gemeentelijke verordening waarin ondermeer het volgende kan worden bepaald:

- gebiedsbepalende beperkingen aan de verstrekking van alcohol;
- tijdsbepalende beperkingen aan de verstrekking van alcohol;
- beperkingen voor bepaalde instellingen zoals verenigingsgebouwen;
- eisen aan leeftijdsgrenzen voor de toegang tot bepaalde typen inrichtingen waar alcohol wordt verstrekt.

Met de komst van de nieuwe Drank- en Horecawet kunnen deze mogelijkheden worden uitgebreid. Wanneer deze opties worden ingezet moet er goed nagedacht worden over de handhaving.

Inventarisatie vergunningen

Elke gemeente gaat het vergunningenbestand updaten en nalopen. Er wordt onderzocht of het opnemen van specifieke voorschriften in vergunningen mogelijk is.

Ontheffingenbeleid en subsidiebeleid

Vanuit de huidige Drank- en Horecawet wordt het ontheffingenbeleid nu toegepast vanuit bestaand beleid, zonder te kijken vanuit aanvaardbaar alcoholgebruik.

Er wordt voorgesteld om kritisch te kijken naar de afspraken rond ontheffingen.

Bijvoorbeeld geen ontheffing bij een evenement gericht op kinderen of waar vooral kinderen zijn, zoals een kinderrommelmarkt. En geen ontheffing verlenen aan scholen die alcohol willen schenken op schoolfeesten. Of met meer voorwaarden, bijvoorbeeld niet vanaf 10 uur. Ook zou aan het begrip 'bijzondere gelegenheid van tijdelijke aard' een engere uitleg gegeven kunnen worden, zodat niet voor elke willekeurige activiteit ontheffing voor de verstrekking van alcoholhoudende drank wordt verleend.

Het ontheffingenbeleid kan als onderdeel van het Evenementenbeleid tegen het licht worden gehouden: wat is de huidige situatie en wat is de gewenste situatie?

Aan subsidieverstrekking kunnen voorwaarden ten gunste van alcoholmatiging worden verbonden. In het kader van het project zal worden nagegaan wat de juridische ruimte is. Ook zal gekeken worden welke voorwaarden concreet kunnen worden opgenomen.

Coffeeshopbeleid

Het kabinet heeft onlangs het beleid rond coffeeshops aangescherpt. Gemeenten gaan dit naleven en controleren. Om overlast en criminaliteit die verband houden met coffeeshops en de handel in verdovende middelen tegen te gaan, wil het kabinet een einde maken aan het huidige 'open-deur-beleid' van coffeeshops.

- Omvorming van coffeeshops tot besloten clubs.
- Invoering van het ingezetenen criterium (niet-ingezetenen van Nederland hebben geen toegang tot een coffeeshop).
- Vergroting van het afstandscriterium van 250 naar 350 meter en het ontmoedigen van drugsgebruik op scholen.

Door de maatregelen moeten coffeeshops kleiner, besloten en beheersbaar worden. Ten slotte komen de ontwikkelingen op het gebied van de volksgezondheid aan bod. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen preventie en verslavingszorg.

Bij de preventie richt het kabinet zich nadrukkelijker op de jeugd, bijvoorbeeld bij het tegengaan van drugsgebruik op scholen.

Vorbereiding Nieuwe Drank- en Horecawet

Met de komst van de nieuwe Drank- en Horecawet zullen een aantal verantwoordelijkheden naar de gemeenten toegaan. Alle nieuwe mogelijkheden worden uitgezocht om goed uit te kunnen voeren. Bijvoorbeeld de prijsacties van supermarkten.

Sportkantinebeleid

Er wordt voor het district uitgezocht welke mogelijkheden er zijn op het gebied van sportverenigingen. Er kan gedacht worden aan een convenant met sportverenigingen, en toezien op het aanwezig zijn van een goed alcoholbeleid en handhaving.

Wat is nu verplicht voor sportverenigingen?

Op basis van de Drank- en Horecawet zijn paracommerciële rechtspersonen, zoals sportverenigingen met een kantine in eigen beheer, verplicht om een bestuursreglement te hebben. Op basis van dit reglement worden onder meer schenktijden bepaald, die voor het publiek duidelijk moeten zijn. Daarmee wordt bijvoorbeeld voorkomen dat er wordt geschonken op uren dat er veel jeugd op de locatie aanwezig is (tijdens trainingen, wedstrijden of toernooien). Gemeenten worden verondersteld de aanwezigheid en inhoud van bestuursreglementen te toetsen.

Controle, toezicht en handhaving

Er wordt binnen het district afspraken gemaakt om de controle en het toezicht makkelijker en consequent uit te voeren. Bijvoorbeeld door middel van een convenant met alcoholverstrekkers.

AHOJG-criteria

Landelijk gelden voor gedoogde coffeeshops minimaal de zogenaamde **AHOJG**-criteria. Ze gelden voor alle coffeeshops in Nederland. Het is niet mogelijk om als gemeente van deze voorwaarden af te wijken. Dat betekent dat het verboden is:

te **Afficheren** (reclame te maken voor hasj en wiet);

Harddrugs te verhandelen;

Overlast te veroorzaken;

Jeugdigen onder de 18 jaar in de coffeeshop toe te laten of aan hen te verkopen;

Grote hoeveelheden te verhandelen (niet meer dan 5 gram per keer verkopen) of op voorraad te hebben (niet meer dan 500 gram).

Naast deze criteria kunnen gemeenten aanvullende voorwaarden vastleggen. Binnen de districtaanpak wordt uitgezocht welke mogelijkheden hiervoor zijn.

6.3 Toelichting pijler 3: Voorlichting en Educatie

Publiekscampagne ouders en jongeren

Inzetten van landelijke campagnes van het Trimbos-instituut, '**meer lol met self control**'. Gebruikmaken van landelijke campagnematerialen. Deze materialen worden

gebruikt bij activiteiten voor de doelgroep. We sluiten zoveel mogelijk aan bij al bestaande evenementen, themaweken etc. Scholen, bijv. Keurmerk alcoholvrij uitdelen. Voor het inzetten van de publiekscampagne voor jongeren is het belangrijk om aan te sluiten bij de leefwereld van de jongeren (gebruik maken van social marketing). Ook zullen nieuwe communicatiekanalen worden ingeschakeld zoals social media.

Preventieprogramma 'De Gezonde School en Genotmiddelen'

Er wordt voorgesteld om binnen het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs met de methode van het Trimbos-insituut te werken: 'De Gezonde School en Genotmiddelen'. Op dit moment wordt er binnen het district op verschillende manieren aan preventie gedaan. Er zijn ook verschillende partijen die deze programma's uitvoeren. Het wordt geadviseerd om zoveel mogelijk met aanbevolen en effectieve interventies te werken. Er zal worden onderzocht welke constructies er mogelijk zijn.

Peersproject: Promoteam Nuchter Verstand

Het uitbreiden van het promoteam 'Nuchter Verstand' (De Ronde Venen) naar Woerden en Stichtse Vecht. Het promoteam bezoekt jaarmarkten, evenementen en scholen om voorlichting te geven over het project Nuchter Verstand. Het promoteam bestaat o.a. uit getrainde leeftijdsgenoten, de zgn. methode peerseducation die riskant gedrag aan de orde stellen. Het peers-project heeft onder andere successen geboekt in de Achterhoek. Het doel van het promoteam is om het project Nuchter Verstand onder de aandacht te brengen van de jongeren en hen bewust te maken van de (schadelijke) gevolgen van onaanvaardbaar alcohol- en drugsgebruik.

Happy Drinks – in kader van publiek private samenwerking

Het Trimbos-instituut heeft Happy Drinks voor de horeca bedacht. Het zijn alcoholvrije cocktails met een kick. Omdat er ook in andere settings veel vraag is naar alcoholvrije alternatieven kunnen Happy Drinks ook breder worden ingezet. Het is voornamelijk gericht op jongeren in de leeftijd van 16-18 jaar. Het is een mooi middel om de samenwerking met het bedrijfsleven/horeca aan te gaan. De Landelijke nota gezondheidsbeleid 'Gezondheid dichtbij' benadrukt het belang van publiek-private samenwerking. Meer informatie www.happydrinks.nl

Meer verbinding met jeugdgezondheidszorg en Centrum voor Jeugd en Gezin

Er wordt voorgesteld om voor het thema alcohol en drugs meer de verbinding te leggen met de Jeugdgezondheidszorg en het CJG. Gedacht kan worden aan een thema-avond vanuit het CJG georganiseerd, verspreiding van campagnematerialen via het CJG, CJG spreekuur op scholen benutten voor dit thema. Binnen de gezondheidsonderzoeken van de GGD zijn ook verschillende mogelijkheden om voorlichting over dit thema te koppelen aan bepaalde risicogroepen. Er kan gebruik worden gemaakt van de hersenscan, de folder voor ouders en bijvoorbeeld een extra consult voor jongeren die gedronken hebben op een schoolfeest.

Ook voor de ouder moet meer aandacht komen. Ouders moeten ondersteund kunnen worden in hun zorgvraag en opvoedingsondersteuning.

6.4 Toelichting Pijler 4 en 5: Signalering, advies en ondersteuning

Samenwerking ziekenhuizen

In kranten staan berichten van jongeren die met alcoholvergiftiging, al dan niet in coma, op de spoedeisende hulp worden binnengebracht. Kinderartsen maken zich daar zorgen over en sommigen ondernemen actie.

Er zal contact worden gelegd met de ziekenhuizen in het district Rijn en Venen om de mogelijkheden voor afstemming en samenwerking te benutten. De aanpak in Delft kan daarbij als inspiratie dienen.

Training/Deskundigheidsbevordering signaleren en doorverwijzen

Het is belangrijk dat de professionals die risicojongeren signaleren goed kunnen doorverwijzen. Ook is het belangrijk dat ze handvatten krijgen aangereikt. Er moet worden onderzocht wat de behoefte en vraag is van bijvoorbeeld jongerenwerkers, huisartsen, zorgcoördinatoren binnen scholen. Er is bijvoorbeeld een bestaand protocol vroegsignalering voor scholen.

Basisaanbod vroegsignalering en kortdurende interventies

Signaleren, adviseren en ondersteunen worden vaak in één contact of enkele aansluitende contacten uitgevoerd. Uit onderzoek blijkt dat een kort advies na signalering op zichzelf al effectief kan zijn. Daarnaast zijn er voor groepen met een hoog risico op alcoholproblemen kortdurende interventies ontwikkeld, die bestaan uit enkele gesprekken met de betrokkene zelf en soms ook met personen uit zijn of haar omgeving. Adviezen en andere kortdurende interventies worden uitgevoerd door professionals in de eerstelijns gezondheidszorg en de gespecialiseerde verslavingszorg, door schoolartsen en verpleegkundigen, en in ziekenhuizen, bijvoorbeeld op de spoedeisende hulp, de kind- en jeugdafdeling en de afdeling voor interne geneeskunde. Ook zelfhulp valt onder dit type interventies.

6.5 Effectiviteit van maatregelen

Effectieve maatregelen (N. van Hasselt, 2010. Babor et al., 2003, 2010)

- Positief effect beperken van verkooptijden en verkooppunten
- Beperking van de verkooptijden, verkoopdagen en verkooppunten leidt tot vermindering van alcoholgerelateerde problemen en schade
- Grenzen aan verkoop van alcohol in keten
- Enig bewijs voor effecten aanbod dranken met lager alcoholpercentage
- Streng handhaving voorwaarde voor effectiviteit
- Inspectie van VWA heeft een effect op verkoop aan minderjarigen
- Beperking alcoholreclame
- Antireclame en overheidsvoorlichting op zichzelf niet effectief bij het verminderen van alcoholconsumptie. Het heeft veel minder effect dan de reclame die de industrie zelf maakt
- Effect controle op indrinken middels blaastesten is onvoldoende onderzocht
- Interventies in de drinkomgeving worden effectiever door handhavingsmaatregelen.

Massamediale campagnes

Massamediale interventies kunnen een bescheiden effect hebben op kennis, bewustwording en daadwerkelijk gebruik van alcohol. Massamediale campagnes zijn met name van belang zijn voor agendasetting en bewustwording, als onderdeel van een bredere strategie.

Schoolinterventies

Schoolinterventies bereiken veel jongeren tegen relatief lage kosten en kunnen bijdragen aan kennis en bewustwording. Schoolinterventies die enkel gericht zijn op kennisstoe name zijn niet effectief in het uitstellen of verminderen van daadwerkelijk alcoholgebruik.

Vermoedelijk zijn programma's effectiever als ze: interactieve methoden gebruiken; zich richten op normen, afspraken en intenties om niet te gaan gebruiken; ingebed zijn in een breder programma waarbij ook ouders worden betrokken; door professionals geleid worden; levensvaardigheidstraining omvatten; de schoolomgeving proberen te beïnvloeden; werken met cognitief-gedragstherapeutische methoden.

Schoolinterventies zijn mogelijk geschikt om jongeren die op basis van hun persoonskenmerken een verhoogd risico hebben op het ontwikkelen van (problematisch) alcoholgebruik vroegtijdig op te sporen en hen vaardigheden te helpen ontwikkelen om initiatie van (problematisch) alcoholgebruik te voorkomen. Het programma Preventure liet in Groot Brittannië sterke effecten zien op uitstel van alcoholgebruik. Het effect van dit programma wordt momenteel onderzocht binnen de Nederlandse context.

6.6 Inventarisatie huidige activiteiten

Montfoort:

ATD-voorlichting, Jeugd-Punt (groep 8, basisonderwijs), Preventie outreachend voorlichten, Jeugd-Punt (jongeren die zich ophouden in openbare ruimte).

Oudewater:

ATD-voorlichting, Jeugd-Punt (groep 8, basisonderwijs), Preventie outreachend voorlichten, Jeugd-Punt (jongeren die zich ophouden in openbare ruimte), toezichthouder in de binnenstad.

Woerden:

Stichting Voorkom, voorlichting voortgezet onderwijs, Spreekuur Centrum Maliebaan, Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan, Halt-afdoening Boete- of kanskaart.

Stichtse Vecht:

De Gezonde School en Genotmiddelen, GGD Midden-Nederland (groep 8, basisonderwijs en ouders), Stichting Voorkom voorlichting voortgezet onderwijs (klas 3).

De Ronde Venen:

De Gezonde School en Genotmiddelen, GGD Midden-Nederland (groep 8, basisonderwijs en ouders), Stichting De Baat, Peerz Project, Veenlandencollege Projectweek gezondheid Informatie en voorlichting (voortgezet onderwijs) Leerl. klas 2-3, De Baat IVA-trainingen vrijwilligers instellingen, AJOC Polsbandjes bezoekers festival.

7. Jaarplan 2011

Publiek en politiek draagvlak		
Wat?	Wanneer?	Wie?
Alle scholen en ouderraden informeren over Nuchter Verstand Rijn en Venen.	Oktober/november	GGD en Centrum Maliebaan
Alle (relevante) organisaties informeren over Nuchter Verstand Rijn en Venen.	Oktober/november	GGD en Centrum Maliebaan
Gemeenteraden informeren over Nuchter Verstand Rijn en Venen	November/december	Gemeente en GGD
Startbijeenkomsten organiseren met belangrijke sleutelfiguren (op verzoek van onderwijs) beginnen met Stichtse Vecht.	Oktober – februari 2012	GGD, Gemeente en Centrum Maliebaan

Onderzoek en Evaluatie		
Wat?	Wanneer?	Wie?
Scholierenonderzoek (Schoolkracht, Jeugdgezondheidsmonitor)	September t/m December	GGD
Enquête onder ouders*	November t/m december	GGD
Nalevingonderzoek Horeca, supermarkten en sportverenigingen.	November t/m februari	GGD in samenwerking met onderzoeksbureau
Inventarisatie sportverenigingen	November t/m april 2012	GGD (i.s.m. Centrum Maliebaan en Sportservice Midden-Nederland)

*Meer mogelijkheden onderzoek onder voorbehoud van werving student voor stage/afstudeeropdracht.

Inrichting van de omgeving		
Wat?	Wanneer?	Wie?
Inventarisatie reclamebeleid gemeentelijke reclamedragers per gemeente.	Oktober-December	GGD en Gemeente
Contact leggen met scholen over alcohol en drugsbeleid in kader van De gezonde School en Genotmiddelen.	Vanaf oktober	GGD en Centrum Maliebaan
Inventarisatie sportverenigingen beleid en draagvlak creëren.	Vanaf november	Gemeente, GGD, Centrum Maliebaan, Sportservice Midden-Nederland
Inventarisatie en vergelijking horecaconvenanten alle gemeenten	Oktober – november	GGD en Gemeente
Mogelijkheden onderzoeken voor toezicht en handhaving.	Oktober	Gemeente, GGD, Centrum Maliebaan, Politie en Jongerenwerk

Regelgeving en handhaving		
Wat?	Wanneer?	Wie?
Bijwonen expertmeeting nieuwe Drank- en Horecawet: komen tot randvoorwaarden plan van aanpak toezicht en handhaving gemeente.	September	Gemeenten
Interne bijeenkomsten verschillende beleidsterreinen per gemeente: 1. Woerden 2. Stichtse Vecht 3. De Ronde Venen 4. Oudewater 5. Montfoort	Tussen November en Februari 2012 November December Januari Februari Februari	GGD in samenwerking met ambtenaar Volksgezondheid/Jeugd en Veiligheid
Inventarisatie vergunningen en subsidies per gemeente idem verdeling bovenstaand punt.	Tussen november en februari 2012	GGD in samenwerking met ambtenaar Volksgezondheid/Jeugd en Veiligheid

Voorlichting en educatie		
Wat?	Wanneer?	Wie?
Peersproject: werven nieuwe peers en mogelijk nog een training.	September-December	Centrum Maliebaan en Welzijnsorganisatie de Baat (evt. i.s.m. GGD)
Theatervoorstelling voor jongeren 12-16 jaar in Montfoort.	September	Jeugd-Punt, Zuwe, Centrum Maliebaan, GGD en Gemeente
Campagnematerialen jongerencampagne en campagne voor ouders Trimbos verspreiden in het district, met name via CJG	Oktober - december	GGD, CJG's
Specifieke activiteiten in week van de opvoeding: o.a. CJG-krant Woerden.	Oktober	CJG, Gemeente, GGD en Centrum Maliebaan
Specifieke activiteiten om publiciteit voor het project te genereren: Thema-avond voor ouders, Ondertekening samenwerking gemeenten, inzet Happy Drinks via horeca nog nader te bepalen.	Oktober - December	Gemeente, GGD, CJG, Centrum Maliebaan

Signalering, advies en ondersteuning		
Wat?	Wanneer?	Wie?
Eerstelijnscafé organiseren over thema alcohol en/of drugs in Stichtse Vecht.	November	Gemeente, Raedelijk, GGD
Inventarisatie scholen behoefte deskundigheidsbevordering docenten.	November	GGD en Centrum Maliebaan
Inventarisatie CJG's doorverwijzing en signalering.	Oktober- December	Gemeente, CJG, GGD en Centrum Maliebaan